

ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ
ЗЛОЧИННІСТЬ ДІЯННЯ

-
1. Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння.
 2. Необхідна оборона.
 3. Уявна оборона.
 4. Затримання особи, яка вчинила злочин.
 5. Крайня необхідність.
 6. Фізичний або психічний примус.
 7. Виконання наказу або розпорядження.
 8. Діяння, пов'язане з ризиком.
 9. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття діяльності організованої групи чи злочинної організації.
-

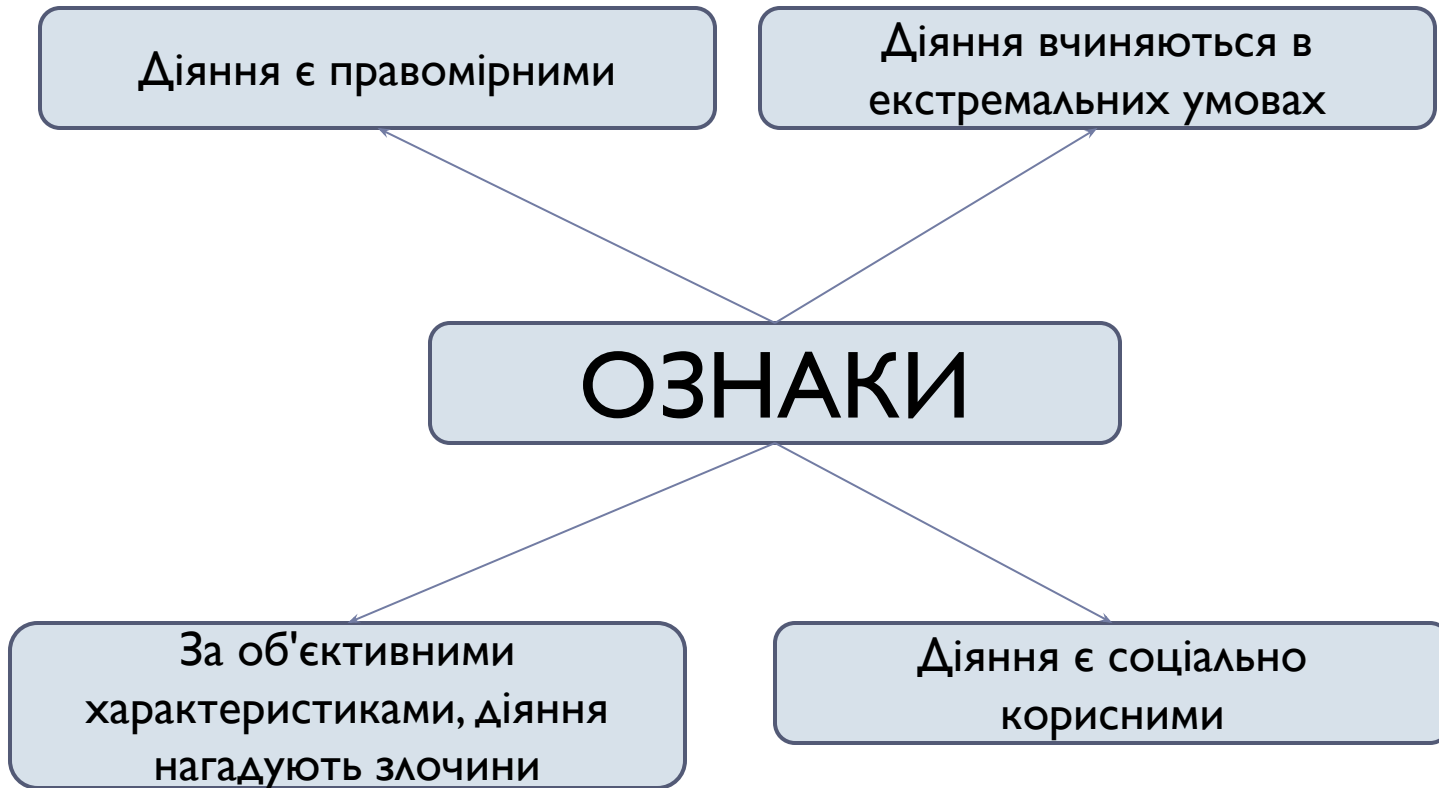
Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння

Обставини, що виключають злочинність діяння – це передбачені законом про кримінальну відповідальність правомірні та соціально корисні діяння, які за своїми характеристиками подібні до тих, що визнані злочинами КК України, при вчиненні яких особа звільняється від кримінальної відповідальності внаслідок невизнання їх злочинними.

-
- Види обставин
 - Необ-хідна оборо-на
 - Уявна оборо-на
 - Затрима-ння особи, яка вчинила злочин
 - Крайня необхід-ність
 - Фізич-ний або психіч-ний примус
 - Викона-ння наказу або розпоря-дження
 - Діяння, пов'яза-не з ризиком
 - Викона-ння спеціаль-ного завдання

Необхідна оборона

Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.

УМОВИ ПРАВОМІРНОСТІ

Умови, які відносяться до нападу

- суспільна небезпечність діяння, яке утворює напад;
- наявність нападу;
- дійсність (реальність) нападу.

Умови, які відносяться до оборони

- захист є правомірним, якщо здійснений відносно охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави;
- шкода спричиняється нападаючому, а не третій особі;
- захист не перевищує меж необхідної оборони.

Уявна оборона

Уявною обороною визнаються дії, пов'язані із заподіянням шкоди за таких обставин, коли реального суспільно небезпечного посягання не було, і особа, неправильно оцінюючи дії потерпілого, лише помилково припускала наявність такого посягання.

ОЗНАКИ

```
graph TD; A[ОЗНАКИ] --> B[Відсутність під час невизначеної обстановки реального небезпечного посягання]; A --> C[Через помилкове сприйняття наявності посягання потерпілому було заподіяно шкоду]; A --> D[У зв'язку з невизначеністю обстановки умови необхідної оборони існують лише суб'єктивно, в уявленні особи, в її помилковому припущенні];
```

Відсутність під час невизначеної обстановки реального небезпечного посягання

Через помилкове сприйняття наявності посягання потерпілому було заподіяно шкоду

У зв'язку з невизначеністю обстановки умови необхідної оборони існують лише суб'єктивно, в уявленні особи, в її помилковому припущенні

Затримання особи, яка вчинила ЗЛОЧИН

Не визнаються злочинними дії потерпілого та інших осіб безпосередньо після вчинення посягання, спрямовані на затримання особи, яка вчинила злочин, і доставлення її відповідним органам влади, якщо при цьому не було допущено перевищення заходів, необхідних для затримання такої особи.

Вчинення дій відносно особи,
що вчинила злочин

Затримання під час або
безпосередньо після вчинення
злочину

ОЗНАКИ

Вчинення дій з метою
доставлення затриманого до
правоохоронних органів

Застосування позбавлення
волі як методу затримання

Необхідність спричинення
шкоди затриманому як умова
затримання

Крайня необхідність

Не є злочином заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи охоронюваним законом правам цієї людини або інших осіб, а також суспільним інтересам чи інтересам держави, якщо цю небезпеку в даній обстановці не можна було усунути іншими засобами і якщо при цьому не було допущено перевищення меж крайньої необхідності.

Дії сил природи

Фізіологічні та патологічні процеси
в організмі людини

**ДЖЕРЕЛА
НЕБЕЗПЕКИ**

Дії машин та механізмів,
технологічні процеси

Дії тварин

Дії людей, які не можуть
визнаватись суб'єктом
злочину

Фізичний або психічний примус

Не є злочином дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

ОЗНАКИ

Суспільна небезпечність

Непереборність

Виконання наказу або розпорядження

Дія або бездіяльність особи, що заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, визнається правомірною, якщо вона була вчинена з метою виконання законного наказу або розпорядження.

УМОВИ ПРАВОМІРНОСТІ

Умови, пов'язані з виданням наказу

- наказ, виданий особою вповноваженою на його видання;
- наказ законний;
- наказ не суперечить нормам права, не обмежує та не порушує конституційні права та свободи громадян.

Умови, пов'язані з виконанням наказу

- наявність обов'язку виконати наказ;
- наявність реальної можливості виконати наказ.

Діяння, пов'язане з ризиком

Не є злочином діяння (дія або бездіяльність), яке заподіяло шкоду правоохоронюваним інтересам, якщо це діяння було вчинене в умовах виправданого ризику для досягнення значної суспільно корисної мети.

Ризик це дії, які ставлять охоронювані кримінальним правом суспільні відносини, блага та інтереси під загрозу заподіяння шкоди.

Види ризику

- господарський

- виробничий

- науково-технічний

- виправданий

- невиправданий

Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття діяльності організованої групи чи злочинної організації

Не є злочином вимушене заподіяння шкоди
правоохоронюваним інтересам особою, яка
відповідно до закону виконувала спеціальне завдання,
беручи участь в організованій групі чи злочинній
організації з метою попередження чи розкриття їх
злочинної діяльності

Заподіяння шкоди при виконанні спеціального завдання визнається правомірним, за сукупності таких умов:

- 1) воно є вимушеним, тобто необхідним для збереження особою у таємниці факту виконання спеціального завдання й співробітництва з оперативним підрозділом (розвідувальним органом) чи інкогніто;
 - 2) воно здійснюється особою, яка відповідно до закону виконувала спеціальне завдання, беручи участь в організованій групі чи злочинній організації;
 - 3) метою такого завдання було попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації;
 - 4) під час виконання зазначеного спеціального завдання особою, яка виконує таке завдання діяння, не вчинено злочини, зазначені у ч. 2 ст. 43.
-

**ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!**

**ГАРНИХ
ВИХІДНИХ!**

